

**Богдан Крикливенко, керівник
апарату Вищого антикорупційного
суду, Україна**

***СОП: Засади
використання ШІ в суді***

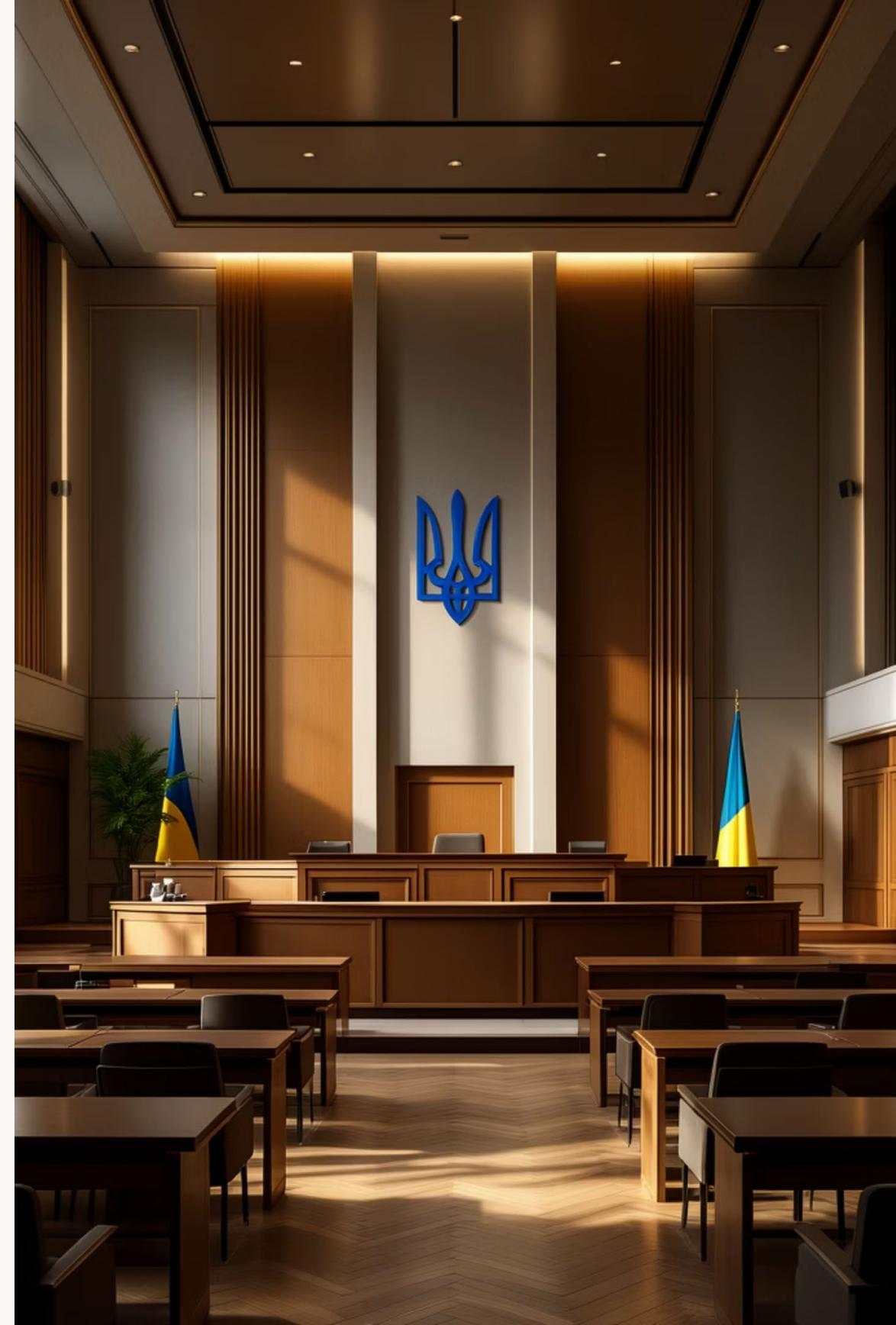
***SOP: Principles for AI Use
in Court***

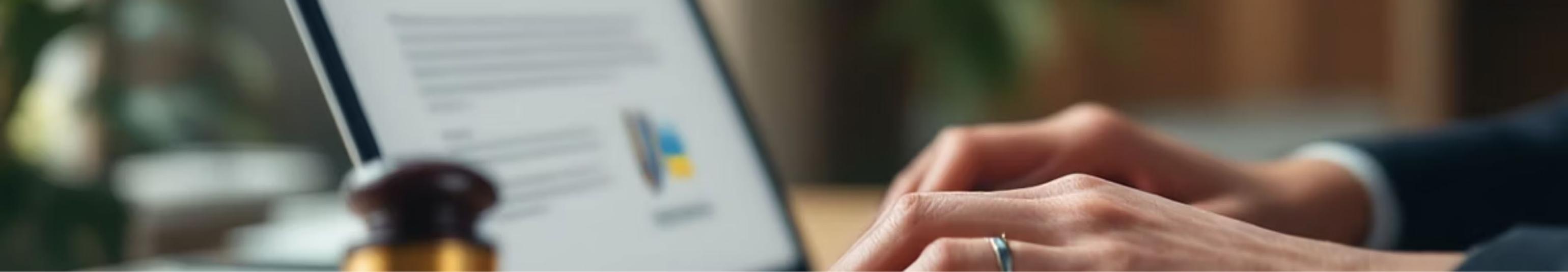
**Bohdan Kryklyvenko, Chief of Staff
of the High Anti-Corruption Court,
Ukraine**

СОП: Засади використання ШІ в суді / SOP: Principles for AI Use in Court

Документ, розроблений у 2025 році Всеукраїнською асоціацією працівників судів за підтримки проекту ЄС Pravo-Justice.
Перший рекомендаційний стандарт для судів України.

The SOP developed by All-Ukrainian Association of Court Employees with EU Pravo-Justice support in 2025. The first recommended standard for Ukrainian courts.

Мета і сфера застосування

Визначає принципи, терміни та правила використання ШІ суддями та працівниками апарату у сфері здійснення правосуддя та судовому адмініструванні.

Документ може застосовуватися до всіх судових установ, рекомендований як базовий внутрішній норматив.

Purpose and Scope

Defines principles, terminology and rules for judges and court staff using AI in judicial and administrative activities.

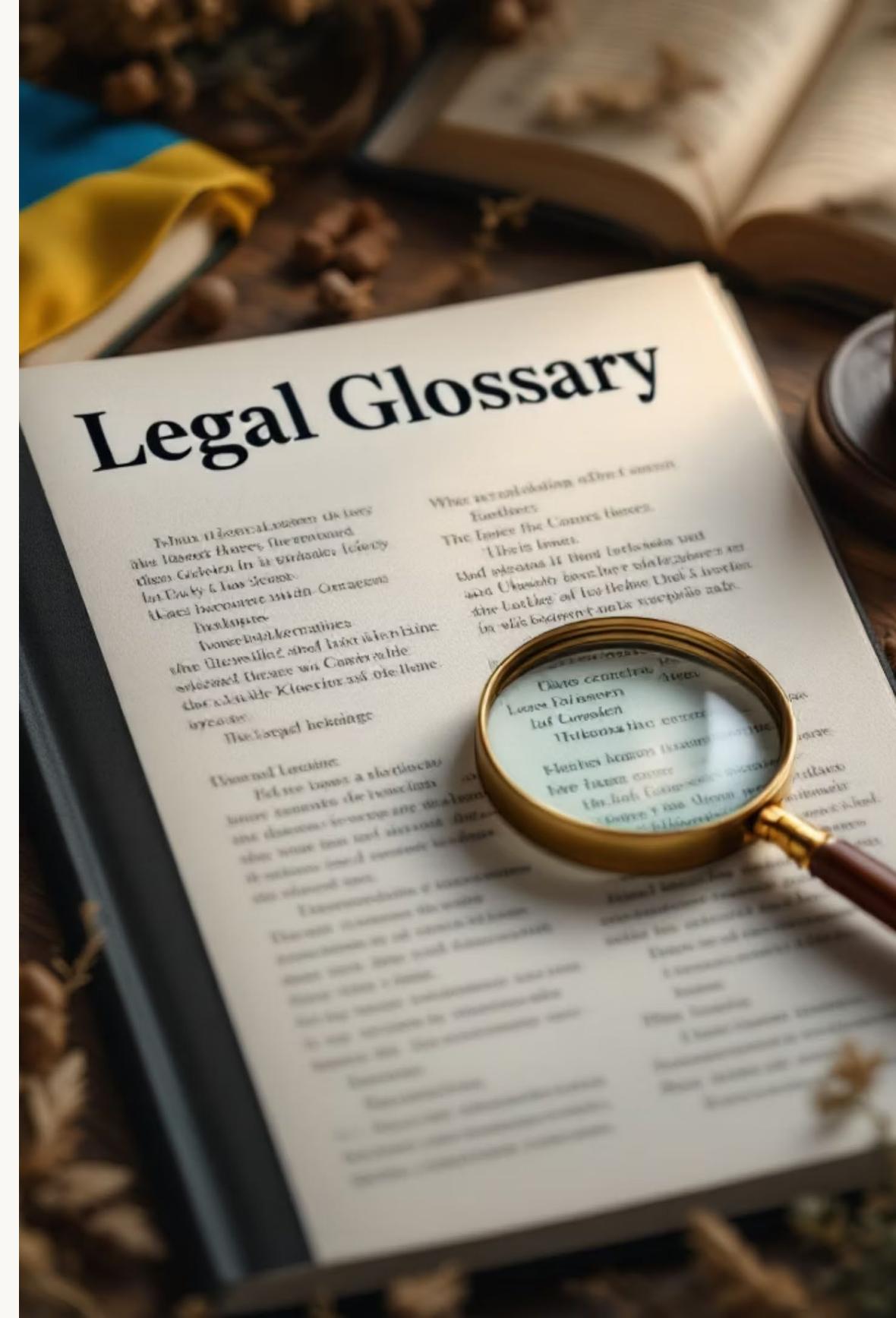
Could be applied in all courts, recommended as a baseline internal regulation.

Ключові визначення / Key Definitions

- Штучний інтелект (ШІ)
- Генеративний ШІ
- Система ШІ
- Промт
- ШІ-грамотність
- Artificial Intelligence (AI)
- Generative AI
- AI System
- Prompt
- AI Literacy

Короткі пояснення термінів мають бути частиною локальних нормативних документів.

Short definitions should be included in local implementation acts.

Основні сфери застосування / Primary Areas of Use

Автоматизація адміністративних процесів:

Систематизація та аналіз документів;
Складання проєктів типових документів;
Планування робочого часу та розподіл ресурсів;
Організація документообігу.

Інформаційна підтримка судових рішень:

- Аналіз судової практики та пошук релевантних прецедентів;
- Дослідження правових норм та їх тлумачення;
- Систематизація доказів;
- Підготовка аналітичних матеріалів.

Automation of administrative processes:

- Systematization and analysis of documents;
- Drafting of standard documents;
- Planning of working hours and allocation of resources;
- Organization of document flow.

Information support for court decisions:

- Analysis of case law and search for relevant precedents;
- Research of legal norms and their interpretation;
- Systematization of evidence;
- Preparation of analytical materials.

Основні сфери застосування / Primary Areas of Use

Покращення взаємодії з учасниками судових процесів:

- Надання консультацій щодо процедурних питань;
- Автоматизовані відповіді на типові запити;
- Переклад документів та забезпечення мовної доступності.

Аналіз великих обсягів даних:

- Обробка статистичної інформації;
- Виявлення трендів та закономірностей у судовій практиці;
- Прогнозування навантаження на суд.

Improving interaction with participants in legal proceedings:

- Providing advice on procedural issues;
- Automated responses to typical requests;
- Translation of documents and ensuring language accessibility.

Analysis of large volumes of data:

- Processing of statistical information;
- Identification of trends and patterns in judicial practice;
- Forecasting the workload on the court.

Принципи використання ШІ / Principles for AI Use

Законність та дотримання прав людини — використання ШІ має відповідати чинному законодавству, міжнародним стандартам у сфері прав людини та не повинно порушувати права та свободи осіб.

Legality and ensuring of human rights - the use of AI must comply with the current legislation, international standards in the field of human rights, and must not violate the rights and freedoms of individuals.

Пріоритет людського контролю — результати роботи ШІ мають піддаватись аналізу та перевірці людиною; ключові рішення приймаються людиною, а не автоматизованою системою.

Priority of human control — the results of AI work should be subject to human analysis and verification; key decisions are made by a human, not an automated system.

Прозорість та зрозумілість — процеси використання ШІ та отримані результати мають бути прозорими, зрозумілими та доступними для аналізу.

Transparency and understandability — the processes of using AI and the results obtained must be transparent, understandable, and available for analysis.

Недискримінація та справедливість — використання ШІ не повинно призводити до дискримінації або упередженого ставлення до учасників судового процесу за будь-якими ознаками.

Non-discrimination and fairness — the use of AI should not lead to discrimination or biased treatment of participants in the legal process on any grounds.

Принципи використання ШІ / Principles for AI Use

Конфіденційність та захист даних — при використанні ШІ має забезпечуватися дотримання вимог щодо захисту персональних даних, конфіденційної та службової інформації.

Privacy and data protection — when using AI, compliance with requirements for the protection of personal data, confidential and official information must be ensured.

Відповідальність — особа, яка застосовує ШІ, несе відповідальність за використання результатів його роботи.

Responsibility — the person who uses AI is responsible for using the results of AI activities.

Субсидіарність — ШІ використовується як допоміжний інструмент, що доповнює, але не замінює виконання ключових функцій суду та ухвалення судових рішень.

Subsidiarity — AI is used as an auxiliary tool that complements, but does not replace, the performance of key court functions and the adoption of judicial decisions.

Адаптивність — підходи до використання ШІ мають адаптуватися відповідно до розвитку технологій та змін у законодавстві.

Adaptability — approaches to using AI must adapt in accordance with technological developments and changes in legislation.

Правила використання: практичні вимоги / Usage Rules: Practical Requirements

Сертифікаційне навчання / Certification
Training

Заборона зовнішніх інструментів / External
Tools Prohibition

Деперсоналізація / De-identification

Перевірка людиною / Human Verification

Ці правила зменшують ризики й забезпечують
відповідність процедур.

These rules mitigate risks and ensure procedural
compliance.

Кібергігієна та ШІ- грамотність / Cyber Hygiene & AI Literacy

Навчання / Training

Регулярні тренінги, сертифікати, критичне мислення. /
Regular training, certification and critical thinking skills.

Технічні вимоги / Technical safeguards

Ліцензійне ПО, регулярне оновлення, антивірус, 2FA,
унікальні паролі. / Licensed software, updates, antivirus, 2FA,
unique passwords.

Інциденти / Incident reporting

Негайне повідомлення про витік або несанкціонований
доступ. / Immediate reporting of breaches or unauthorized
access.

Червоні лінії: категорична заборона використання ШІ

Для ухвалення судових рішень або їхніх частин без належного людського контролю та остаточного схвалення суддею.

Для оцінки доказів без подальшої перевірки та аналізу людиною.

Для автоматичного визначення розміру покарання або компенсації без відповідного рішення судді.

Для обробки персональних даних учасників судового процесу без належних заходів захисту інформації.

Для формування висновків про особу на основі біометричних даних, соціальних, етнічних, релігійних або інших ознак, що може спричинити дискримінацію.

Забороняється емоційна/поведінкова аналітика щодо учасників процесу.

Забороняється масове/потокове біометричне ідентифікування у приміщеннях суду.

Red lines: prohibition of the use of AI

To make court decisions or parts thereof without proper human control and final approval by a judge.

To assess evidence without further human verification and analysis.

To automatically determine the amount of punishment or compensation without a corresponding court decision.

To process personal data of participants in the trial without appropriate information protection measures.

To form conclusions about a person based on biometric data, social, ethnic, religious or other characteristics that may cause discrimination.

Emotional/behavioral analytics regarding participants in the trial are prohibited.

Mass/stream biometric identification in court premises is prohibited.

Висновки та наступні кроки / Conclusions & Next Steps

Прийняття СОП як рекомендованого внутрішнього стандарту в кожному суді.

Adopt SOP as a recommended internal standard in each court.

Навчання персоналу та впровадження процедур кібергігієни.

Train staff and implement cyber-hygiene procedures.

Проведення оцінки ризиків і щорічний аудит систем ШІ.

Conduct risk assessments and annual AI system audits.

Цей СОП встановлює рамки безпечного, прозорого та підзвітнього використання ШІ в суді. / This SOP establishes a framework for safe, transparent and accountable AI use in courts.

Штучний інтелект у суді: Правила та можливості

Це перший в Україні стандарт (СОП), розроблений для врегулювання використання ШІ в судовій системі. Документ впроваджує баланс між технологічним прогресом та збереженням людського контролю над правосуддям.

Ефективне та етичне використання

Пріоритет людського контролю

Будь-яке рішення ШІ має бути перевірене людиною перед остаточним затвердженням

Обов'язкова сертифікація

Працівники повинні пройти навчання та підтвердити ШІ-грамотність перед початком роботи з системами

Інтелектуальна допомога

ШІ використовується для аналізу практики, підготовки проєстів документів та автоматизації рутини

Безпека та суворі обмеження

Заборона автономного правосуддя

Категорично заборонено ухвалювати судові рішення або оцінювати докази без участі судді

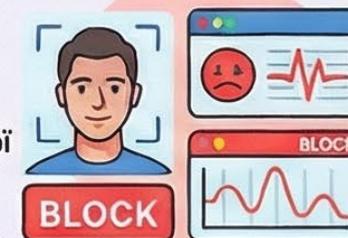
Режим кібергігієни

Заборонено вводити конфіденційні та персоналені дані у зовнішні, не інтегровані ШІ-сервіси

Етичні бар'єри

Заборонено використання емоційної аналітики та масової біометричної ідентифікації учасників процесу

Порівняння дозволених та заборонених дій з ШІ

Судові рішення	✓ Підготовка проєктів типових документів	✗ Ухвалення рішення без контролю судді
Робота з даними	✓ Деперсоналізований аналіз статистики	✗ Обробка конфіденційних даних у зовнішніх сервісах
Аналіз осіб	✓ Пошук релевантної судової практики	✗ Емоційна та поведінкова аналітика учасників